

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Дуди Галини Зіновіївни

на тему: «Бюджетна політика стимулювання економічного розвитку»,
затверджена рішенням вченої ради КНТЕУ
(протокол № 3 від 26 жовтня 2017 р.),
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки,
завідувач кафедри фінансів Чугунов Ігор Якович

Актуальність теми дисертації.

Бюджетна політика є дієвим інструментом впливу на соціально-економічні процеси держави. У зв'язку із цим її формування повинне ґрунтуватися та реалізовуватися на наукових засадах, відповідати соціально-економічній стратегії держави та національним інтересам в довгостроковій та короткостроковій перспективі. За допомогою бюджетної політики реалізується державна політика економічного зростання. В умовах світової інтеграції особливого значення набуває питання побудови дієвої системи управління державними ресурсами на усіх рівнях бюджетної системи. Бюджетна політика відображається у джерелах мобілізації та напрямках використання бюджетних ресурсів. Бюджетна політика забезпечує бюджетну рівновагу та ефективний вплив на соціально-економічні процеси. Бюджетна політика здійснює значний вплив на створення умов для структурної перебудови економіки враховуючи чинники економічного зростання, розвитку людського капіталу, розробки та впровадження наукоємних, високотехнологічних інновацій. Реалізація можливостей, закладених в інструментарії бюджетного регулювання, як складової державного регулювання, створює стимули переходу до сталого розвитку національної економіки, розбудови добробуту суспільства.

Серед наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері розвитку бюджетних відносин слід відзначити праці таких вчених як: Ш. Бланкарта, Дж. Б'юкенена, А. Вагнера, Дж. М. Кейнса, А. Парето, Д. Рікардо, П. Самуельсона, Р. Солоу, Дж. Стігліца, В. Танзі, С. Фішера, Дж. Хікса.

Вагомий внесок у дослідження та проблематику впливу бюджетної політики на соціально-економічний розвиток країни зробили такі вітчизняні вчені: І. Запатріна, Т. Канєва, Л. Козарезенко, Г. Кучер, Л. Лисяк, І. Луніна, І. Лук'яненко, А. Мазаракі, В. Макогон, В. Опарін, М. Пасічний, Ю. Радіонов, О. Самошкіна, Л. Сідельникова, В. Федосов, І. Чугунов, С. Юрій та інші.

Необхідним є формування бюджетної політики на основі засад, що передбачають стабільність, передбачуваність податкового регулювання, обмеження бюджетного дефіциту та державного боргу, формування бюджету з урахуванням прогнозу основних фінансово-економічних показників, що покладені в основу бюджетного планування. Розподіл бюджетних коштів повинен ґрунтуватися на принципах доцільності та обґрунтованості спрямування. Важливим є удосконалення підходів щодо дієвого використання бюджетного механізму, формування бюджетної політики у системі інституційного середовища суспільства. Необхідним є посилення впливу бюджетної політики на економічний розвиток.

Зазначене свідчить про актуальність дисертаційної роботи та обумовило визначення її мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження

Новизна дослідження та отриманих результатів.

Основними результатами, що мають наукову новизну і характеризують особистий внесок автора, є:

вперше:

- розкрито сутність формування та реалізації бюджетної політики забезпечення збереження національної економіки в умовах воєнного стану та стимулювання економічного розвитку, яка полягає у сукупності інституційних засад та адаптивних бюджетних механізмів підвищення ефективності бюджетного планування та виконання бюджетних програм відповідно до пріоритетних напрямів розвитку економіки, змін соціально-економічного стану країни;

удосконалено:

- підходи щодо формування бюджетної політики стимулювання економічного розвитку;
- положення щодо особливостей формування та реалізації пріоритетів бюджетної політики в умовах воєнного стану;
- положення щодо підвищення ефективності видатків бюджету;

дістало подальший розвиток:

- положення щодо інституційних засад бюджетної політики економічного розвитку в умовах воєнного стану;
- підходи до розробки основних напрямів бюджетної політики у системі фінансово-економічних відносин;
- узагальнення та систематизація досвіду формування та реалізації бюджетної політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в розкритті сутності формування та реалізації бюджетної політики забезпечення збереження національної економіки в умовах воєнного стану та стимулювання економічного розвитку, яка полягає у сукупності інституційних засад та адаптивних бюджетних механізмів підвищення ефективності бюджетного планування та виконання бюджетних програм відповідно до пріоритетних напрямів розвитку економіки, змін соціально-економічного стану країни.

Практичне значення одержаних результатів.

Теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи, що розкривають сутність бюджетної політики стимулювання економічного розвитку, мають практичне значення при формуванні та реалізації бюджетної політики, підвищенні її ефективності та результативності.

Основні висновки та результати дисертаційної роботи використано Секретаріатом Кабінету Міністрів України при опрацюванні проєктів нормативно-правових актів з питань розробки та реалізації бюджетної політики держави (довідка від 06.09.2024р. №67-208/1-24).

Апробація результатів дисертації.

Основні теоретичні та методологічні положення, результати дисертаційного дослідження доповідалися на науково-практичних конференціях: «Фінансова система України в умовах економічних перетворень» (м. Київ, 2018 р.), «Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України» (м. Київ, 2019 р.), «Економіка, маркетинг та право: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку» (м. Полтава, 2018 р.), «Фінансова політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2020 р.), «Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти та технологій» (м. Біла Церква, 2024 р.), «Фінансово-бюджетна політика в умовах воєнного стану» (м. Київ, 2024 р.).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету: «Фінансова стратегія суспільного розвитку» (номер державної реєстрації 0118U000047), «Фінансова політика соціально-економічного розвитку країни» (номер державної реєстрації 0121U00344), «Фінансово-бюджетна політика в умовах суспільно-економічних перетворень» (номер державної реєстрації 0124U000331), автором надано відповідні матеріали та пропозиції щодо формування та реалізації бюджетної політики стимулювання економічного розвитку.

Особистий внесок здобувача полягає у розкритті сутності бюджетної політики стимулювання економічного розвитку. Наукові результати та висновки, які виносяться на захист одержані автором самостійно.

Відповідність дисертації вимогам, що представляються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Дуди Г.З. на тему «Бюджетна політика стимулювання економічного розвитку» є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати. Дисертаційну роботу виконано на достатньо високому рівні, її результати мають наукову новизну і практичну значимість. Основні положення дисертаційної роботи опубліковані в наукових фахових виданнях, оприлюднювались на науково-практичних конференціях. Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її сутність та підтверджує, що автором повністю вирішено поставлені у роботі завдання.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Дуда Г.З. (Кухарська Г.З.) Бюджетна політика як інструмент розвитку економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. №7. С. 77-81. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6610&i=11> (0,6 друк. арк.)
2. Дуда Г.З. Бюджетна політика в умовах економічної трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. №61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3826/3746> (0,5 друк. арк.)
3. Дуда Г.З. Бюджетне планування в системі соціально-економічного розвитку країни. *Ефективна економіка*. 2024. №6. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4054/4089> (0,5 друк. арк.)

наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Дуда Г.З. (Кухарська Г.З.) Теоретичні засади формування бюджетної політики. *Фінансова система України в умовах економічних перетворень: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18-19 квітня 2018 р.)* / І.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канєва та ін.; відп. за вип. І.Я. Чугунов. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 109-111. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/91b4898b9c2ac284c6f56367f1946992.PDF> (0,2 друк. арк.)
5. Дуда Г.З. (Кухарська Г.З.) Формування бюджетної політики економічного розвитку. *Економіка маркетинг та право: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 23 квітня 2018 р.)* у 3 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2018. Ч.2. С. 42-43. URL: https://www.economics.in.ua/2018/04/2_23.html?m=1 (0,1 друк. арк.)

6. Дуда Г.З. (Кухарська Г.З.) Формування та реалізація бюджетної політики у країнах з розвинутою економікою. *Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 10-11 квітня 2019 р.) / відп. за вип. І.Я. Чугунов. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. С. 76-79. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/6c5bfce74cd8e3a4ef75c55a702d91ac.pdf>

(0,2 друк. арк.)

7. Дуда Г.З. Інституційні засади системи бюджетного регулювання. *Фінансова політика як складова економічного розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15-16 квітня 2020 р.) / відп. за вип. І.Я. Чугунов. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. С. 55-57. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/19d43649686d79372c2facc109ebe225.pdf>

(0,2 друк. арк.)

8. Дуда Г.З. Ефективність бюджетних видатків як складова бюджетної політики. *Сучасні світові тенденції розвитку науки, освіти та технологій*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Біла Церква, 20 березня 2024 р.): у 2 ч. Біла Церква: ЦФЕНД, 2024. Ч. 1. С. 14-16. URL: <https://www.economics.in.ua/2024/03/20-1.html> (0,2 друк. арк.)

9. Дуда Г.З. Особливості формування дохідної частини бюджету. *Фінансово-бюджетна політика в умовах воєнного стану*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 17-18 квітня 2024 р.) / відп. ред. І.Я. Чугунов. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2024. С. 43-45. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/fcd20406e26a177cec674c0785c4a182.pdf>

(0,2 друк. арк.)

ВИСНОВОК: Розглянувши дисертацію Дуди Галини Зіновіївни на тему «Бюджетна політика стимулювання економічного розвитку» та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок за темою дисертації у наукових публікаціях та за результатами публічної презентації результатів наукових досліджень на кафедрі фінансів, встановлено, що робота актуальна, являє собою самостійно виконану наукову працю, має наукову новизну та практичну цінність.

Всі ідеї, наукові результати, матеріали наукових досліджень розроблені та виконані здобувачем особисто, не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на джерело. Всі публікації та дисертаційна робота виконані Дудою Галиною Зіновіївною із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дисертаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії відповідає вимогам, визначеним наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 та Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

**Головуючий на засіданні
публічної презентації наукових результатів
дисертаційної роботи
декан факультету фінансів та обліку ДТЕУ,
доктор економічних наук, професор**

Тетяна КАНЄВА

12 вересня 2024 р.

Підпис Тетяни Канєвої засвідчую
Начальник відділу кадрів Н. Шевченко